

Ebû Hanîfe'nin İtikadî Mirası: Osmanlı Döneminde el-Fıkhu'l-ekber Üzerine Yapılan Çalışmalara Dair Mûlahazalar

Kadir Gömbeyaz

 <https://orcid.org/0000-0002-5204-5564> | kadir.gombeyaz@kocaeli.edu.tr

Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Kelam ve İtikadi İslam Mezhepleri Anabilim Dalı, Kocaeli, Türkiye

Öz

Ebu Hanife'ye (öl. 150/767) nispet edilen ve oğlu Hammâd kanalıyla rivayet edilen el-Fıkhu'l-ekber isimli akaid risalesi özellikle Osmanlı döneminde ciddi bir teveccüh görmüş, pek çok Osmanlı âlimi tarafından eser üzerine şerh, tercüme ve manzume türü çalışmalar yapılmış, hatta kimi şerhler de hususi çalışma konusu edilmiştir. Ayrıca risalede ele alınan bazı konuları daha derinlemesine incelemek ve tartışmak üzere müstakil risaleler de yazılmış ve yazın gelenekleri oluşmuştur. Öte yandan kimi gruplar arasındaki çekişmelerde eser üzerinden bir mücadele de yürütmüştür. İşte bu çalışma el-Fıkhu'l-ekber'in Osmanlı ilim dünyasında bu denli ilgi görmesinin sebepleri, eserin kullanım alanları, eser üzerine yapılmış çalışmaların tespiti ve özgün yönleri konu edinilecek, Ebû Hanîfe'nin itikadî mirasının Osmanlı dünyasında akisleri ve yansımaları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler

Kelam, Ebû Hanîfe, el-Fıkhu'l-ekber, Şerh, Osmanlı Dini Düşüncesi.

Etik Beyan	Bu çalışma, 1. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan “Ebû Hanîfe'nin İtikadî Mirası: Osmanlı Döneminde el-Fıkhu'l-ekber Üzerine Yapılan Çalışmalara Dair Mülâhazalar” adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	19.08.2021
Kabul Tarihi	19.08.2021
Yayın Tarihi	29.08.2021
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat
Araştırma Alanı	Bildiriler, Kelâm
Sempozyum	:
Adı	1. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/29
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 28-29 Ağustos 2021
Sponsor	Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	3. Oturum - 28 Ağustos 2021 Cumartesi 16:00 - 17:30
Telif Hakkı	© 2021 Kadir Gömbeyaz. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Gömbeyaz, Kadir. “Ebû Hanîfe'nin İtikadî Mirası: Osmanlı Döneminde el-Fıkhu'l-ekber Üzerine Yapılan Çalışmalara Dair Mülâhazalar”. 1. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu: Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 73-76. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2021. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.8

The Theological Legacy of Abû Hanîfa: Some Remarks Regarding the Studies on al-Fiqh al-akbar in the Ottoman Period

Kadir Gömbeyaz

 <https://orcid.org/0000-0002-5204-5564> | kadir.gombeyaz@kocaeli.edu.tr
Assoc. Prof. Dr., Kocaeli University, Faculty of Theology, Department of Islamic Theology
and Theological Sects, Kocaeli, Turkey

Abstract

al-Fiqh al-akbar, a theological treatise that was attributed to Abû Hanîfa, and transmitted through Hammad b. Abî Hanîfa, received serious interest especially in the Ottoman period, and many Ottoman scholars made commentaries, translations, and poetic versions on the work, and even some commentaries were the subject of special studies. In addition, separate treatises were also written to examine, and discuss some of the issues mentioned in the treatise, and literary traditions were formed. On the other hand, al-Fiqh al-akbar was referred to in the conflicts between some groups. This study will focus on the reasons why al-Fiqh al-akbar attracted such attention in the Ottoman scientific world, the areas of use of the work, will give information about the studies on the work, and their original aspects, and will try to reveal the effects, and reflections of Abu Hanifa's theological heritage in the Ottoman World.

Keywords

Kalâm, Abû Hanîfa, al-Fiqh al-akbar, Commentary, Ottoman Religious Studies.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “The Theological Legacy of Abū Hanīfa: Some Remarks Regarding the Studies on al-Fiqh al-akbar in the Ottoman Period” presented at the 1st Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2021-08-19
Accepted	2021-08-19
Published	2021-08-29
Category	Art & Humanities, Religion & Theology
Research Area	Symposium Proceeding, Kalām
Conference	:
Title	The 1st Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/29
Location & Date	Online - August 28-29, 2021
Sponsor	Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 3 - August 28, 2021, Saturday 16:00 - 17:30
Copyright	© 2021 Kadir Gömbeyaz. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Gömbeyaz, Kadir. “The Theological Legacy of Abū Hanīfa: Some Remarks Regarding the Studies on al-Fiqh al-akbar in the Ottoman Period”. The 1st Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts. <i>ed. Abdullah Demir</i> . 73-76. Ankara: Oku Okut Press, 2021. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.8